Kmetijske in rokodélske novice.

Na svitlobo dane od c. k. kmetijske družbe.

Tečaj III. *V srédo 19. Listopada. 1845.* List 47.

Baron Cojz Žiga. *)

(Iz Krajnske Čbelice).

Povsod se učiti,
Svét viditi sam,
To gnalo ga iti
V Rim, Amsterodam.

Mat' Krajna imela
S'nu ljubšiga ni,
Za Krajnšino vnela,
Nam oča rodi.

Vodníke. Linharte
Je Žiga budil,
Bod' bukve, bod' karte,
Rad z njimi delil.

Petero jezikov
Verh moj'ga kramljá,
Cirila nas Grekov
Brat' knjige ravná.

Sromake, bolnike
Odeva po stó,
Kup' ranjenim like,
Blazino mehkó.

Slovi do Londona
Mineralogec,
Do Kube, Kantona
Z jeklino kupec.

Préd Sava nehála
'Z Bohinja teč' bó,
Ko zábiti znala,
Cojz! hišo Tvojó.

Z.

*) Mesec Listopad je slavniga Barona Ž. Cojza Krajncam dal v letu 1747; Listopad nam ga je v letu 1819 zopet vzel. Dvojni spomin tedej ta mesec obhajamo. Naj ga pričijoča krepka pesem med našimi bravci práv živo obudí!
Vredništvo.

Kmetijske skušnje.

Poslednje dni Kimovca sim obiskal svojiga prijatla, Pustriškiga gosp. fajmoštra. Pustrica (Pustritz) je vas na verhu Grebinske gore (Griffner-Berg), ktera med Grebinjem in Šent-Andrejem leží. Pustriščanje malo ajde, nič pa turšice ne sejejo, kér una malokrat, ta pa nikdar ne donese. Zemlja je ilovnata in dobro služi pšenici. Tudi sadne drevesa, kakor jabelka, hruške in češplje lepó rastejo. Kar sim v Pustrici koristniga vidil, vam hočem povedati.

Repo med ajdo vidši sim se čudil, in sim gosp. fajmoštru rekel: Prijatel, preveč želiš, zatorej ne boš nič dobil! Repa ti ajdo spodjeda, in ajda ti repo zaduša. Ali ne vidiš, kako niska je ajda ostala, in kakó počasno zorí?

Ne dolži repe, kadar vidiš ajdo slabotno! me fajmošter podučí. Toča jo je posmukala, zatorej je majhna, in poznejši dozorí. Druge leta se ajda, v kteri je repa stala, ni ločila od une brez repe.

Jez. Vender ne le majhna, tudi redka raste ajda, ktero košata repa s svojim perjem odriva. Meni se bolje zdi, kar tudi sploh vidim, sejati ajdo posebej, in repo posebej. Ajda poprej dozorí, ko repa, in v ajdovše lahko seješ sternino. Kadar pa repa med ajdo stojí, moraš na repo čakati, in na vaših višavah je že prekasno za pšenico. Takó ti njiva, na kteri si malo ajde in pa tudi malo repe perdelal, prazna ostane čez zimo.

Fajmošter. Per nas tudi poletna (jara) rèž in pšenica dobro zda, in perhodnjo spomlad bom v letó ajdovše rèži, pod rèž pa detelje in mačjiga repa vsejal. Takó dobim skoz šest zaporednih let dosti klaje, ktere bi mi sicer pomanjkovalo. Letas sim pičlo preskerbljen s klajo, in kér tudi žito ni kaj zdalo, ne bom mogel nobeniga vola pitati. Druge leta sim per živini lep dobiček perredil. — Imam še druge vzroke, zakaj de repo med ajdo sejem. Moje njive visoko ležé, in so okrajene še od vikših gòr; po kratkim dežji rado snežuje po verhih,

in slana nam ajdo posmodí; meni pa saj repa ostane. — Repo, ktera sama raste, mi polži navadno pojedó, in po celih kosih (kakor se na uni strani tega lahko prepričaš) ne repik ne stojí; repe pa med ajdo mi še niso nikdar polži nadlegovali. Teh merčesov pa odgnati ne vém, in jih poberati, časa ne najdem, kér je repiše prostorno, in drugi opravki mi ne perpusté, dekel in hlapcov za polži zaganjati.

Jez. Vidim, de si bolj, ko jez, zveden v kmetijstvu. Ne bom te več grajal, ampak raji se od tebe učil.

Robida.

Vzroki prepičliga žitniga pridelka.

(Nadalje.)

Iz tega se očitno vidi, de kdor pregosto seje, zernje zametuje, kér čez mero sejano zernje mu ali ne obzelení, ali pa ena bilka drugo v rastu zatira, takó de le majhno in medlo klasje donese in potem takim pičliga pridelka da.

Nalaš storjene skušnje zvedenih kmetovavcov so očitno pokazale, de, ko bi med semenskim zernjem clo nič zanikerniga ne bilo, bi bila na oral 2 mernika rèži (pšenice nemalo več) zadosti; kér se pa samo kaljivo in čisto zernje za seme težkó dobí, ga je kakiga pol mernika več treba, s tem razločkam, de se — kakor smo že enkrat rêkli — rèži, ki je bolj mehka od pšenice, nemalo več vzame; več tudi ovsa kakor ječmena; sploh več pri jesenski, ko pri spomladanski setvi; več v merzlih, ko v gorkih krajih; več v hribih, ko v dolinah; tam, kjer žito pod brazdo sejejo, pa še več. Čez 3 mernike in pol pa ne bo nikoli semenskiga zernja za posetev eniga orala potreba.

Kolikor nerodniši se kmetovavec pri svojim delu obnaša, kolikor menj si prizadeva natoro in rastljivost žita poznavati, kolikor menj si pravo in potrebno pripravljanje njiv za setev v skerb vzame, toliko več semenskiga zernja poseje, in ga mora posejati, kér veliko veliko posejaniga zernja drugič tudi zató v nič pride, kér obsejane njive ni zadelal, ali zavlekel, kakor gré, in v tem tičí drugi vzrok prepičliga pridelka.

Gotovo želí slehern kmetovavec, de bi mu vsako sejano zerno sad doneslo. Če hoče letó doseči, naj popolnama zreliga zernja vzame za seme, in naj odbere vse medlo, puhlo ali gluho in slabo zernje; takó očišeno seme naj seje enakomerno v dobro obdelano, popolnama pripravljeno njivo, in naj ga zadéla ali zavleče z dobro brano, ne pa z drevesam.

(Konec sledí.)

Slovenske besede.

(Konec.)

R. Da si šole poboljšajo, morejo naj več pomagati duhovniki in učitelji in pa šolski starašini (Schulbehörden), takó jaz mislim.

J. Taka je. Duhovniki so duša za šolo. Srečna soseska, ki skerbljivega duhovnika in pridnega učitelja ima, ktera imata do otrok in do slovenščine veselje. Zató bi bilo neizrečeno dobro, da bi bogoslovci (mladi duhovniki v duhovšnici) in tisti, ki se za učenike perpravljajo, se slovenščine lepo vadili.

R. Gosp. Vertovc so v krepkim predgovoru k „Vinoreji“ nekaj povedali, da se bode slavjanska stolica vstanovila v primorski duhovšnici.

J. Sam Bog jih vsliši, da bi resnica bila! Oni pišejo: „Ne obupajte dragi mladi prijatli, pokrotite se! že od več strani se sliši, de vam bo v temle in sicer v kratkim pomagano. S posebnim veseljem bodo Primorci (tudi vsi Slovenci!) novice sprijeli, ki jim bodo dan oznanile, na kterim se bo v občinski primorski duhovšnici jelo slovensko jezikoslovje razlagati.“ — Zvunaj duhovnikov in učiteljev bi tudi drugi domorodci, gospodje, gospe in gospodične po Slovenji lehko pomagali, da bi učilnice po deželi lepši precvetele, ako bi radi k izpraševanji (Prüfung) bližnjih učilnic šli, in posebno pazili, kakó se kaj slovensko bere in piše. Ako gré slabo — molčati! Posvariti imajo pravico samo starašini; ako se pa slovenščina lepó bere in piše, pohvaliti na glas — učitelja in učence! Po pravici pohvaliti vsak sme; s tem se nobeden ne razžali, temuč vsi se le razveselijo in za naprej podbudijo. Imejte v časti duhovnike in učitelje, ki se skerbno v šoli trudijo. Kdor častivrednega človeka v časti ima, sam sebi čast dela. — Kakó bi lepó in veselo pri izpraševanji bilo, ako bi tudi, kdor premore, nektere lepe slovenske bukvice kupil, jih seboj pernesel, jih gosp. tehantu podal, da bi jih med tiste učence, mladenče in deklice, razdelili, kteri naj lepši slovensko beró in pišejo. Veselje se ne da povedati, ki ga s tem otrokam storiš, tudi staršem takó vstrežeš bolj, kakor bi jim, kdo vé, kaj dal. Naj bodo že molitne bukvice, ali kake druge koristne, kolikorkrat jih mlad človek v roke vzame, se spomni: „Glej te bukvice sim od — — gospoda dobil; ali te bukvice so od gospe ali gospodične, sim jih pri izpraševanji dobila.“ Tudi pred Bogam je to dobro keršansko delo, ktero poverniti on ne bode pozabil. Boljši te krajcarje naložiti ne moreš, kakor takó.

R. Nisim bogat, pa odsihmal obljubim k izpraševanji v bližne soseščine hoditi, in nektere bukvice bodem seboj vzel za pridne slovenske otroke. To vam obljubim, gospod!

J. Bog ti daj srečo v vsim, karkoli počneš — in tudi ljubo zdravje za to veselje, ki ga otrokam storiš! Ako bi kje posebno lepo slovensko brali in pisali, bi me tudi veselilo, da bi se kratko, brez vsega praznega hvališanja (lobhudeln) v Novicah bralo. Postavim takole:

„Vlani je bilo izpraševanje v Rogatcu (Rohitsch) na Štajarskim. Takó gladko so brali po némško in po slovensko, da je bilo veselje poslušati. Vse jedno jim je bilo s starim ali z novim pravopisam, da je vse pričijoče veselilo. Pisali so — tudi v novim pravopisu! Od tega izpraševanja in pisanja se je iz Rogatca na Horvatski granici do Celovca slišalo. Takó je to izpraševanje slovelo. Ali bodemo letas tudi od kod kaj takó prijetnega zaslišali?“

Matija Majer.

Prošnji in ponudba.

I. Gospod L—c so v veliki pratiki za prihodnje leto v spisku „obdelovanje njiv“ kmetovavcam svetovali, de naj suh gnoj pod ilovnato brazdo podoravajo, in nikar mokriga. — Prosimo Jih zató prijazno, naj nam povedó: kteri je suhi gnoj? in, kakó se da suh gnoj sa ilovnato zemljo prav napravljati? —

II. Od kod je beséda „korún“ (Erdapfel, solanum tuberosum, pomme de terre)?

Kér so jele Novice novo besedo „korún“ namest že navadne, stare „kampír, krumpír, kempír, v svoje pripovesti jemati, zató vse Slovence pohlevno prosimo, de naj nam kdo razločno skaže, de je beséda korún slovenske korenine.

De se resnica práv spozná,
Je treba čuti dva zvoná.

Ako nam kdo do noviga leta umelno in gladko to dokaže, hočemo mi nasproti v prihodnjim letu Slovencam povédati: Kaj je živinska bolezin sajevic, kaj volčič; kaj vrančni prisad? Hočemo razodéti za te bolezni zdravila, ktere do zdaj še nihče razglasil ni: zdravila, ktere je skušnja poterdila, de se vrančni prisad vstavi in ozdravi! —

Vini-verh Kozoperska 1845. L. St.

Pristavik vredništva. Na poslednje vprašanje bodo gosp. fajmošter Medved odgovorili, ki so nas s pravo slovensko besedo korún soznanili, za ktero so Jim gotovo vsi prijatli čiste slovenšine práv hvaležni. De je korún slovenske korenine, že pervi pogled te besede kaže. Če pa gosp. L. St. želijo, bolj na tanjko slovenskih besednih korenin naučiti se, naj preslavno gramatiko gosp. prof. Metelkota od strani 22 do 35 pazljivo preberejo. Pa kaj! gosp. Medved bodo sami na to razložen odgovor dali. — Gosp. L—c pa v Ljubljani stanujejo, torej njih odgovor na pervo prašanje precej tukaj pristavimo. — Mi pa, in z nami gotovo vsi zdravniki in posestniki živine, komej čakamo, de nam bodo gosp. L. St. skrivnosti sajevca, volčiča in vrančniga prisada razodeli! —

Odgovor na vprašanje I.

Kteri gnoj se imenuje suh gnoj? in kakó se da za ilovnato zemljo napravljati? Na to vprašanje odgovorimo samó to: Suh živinski gnoj je tisti, kteri ni od dežja premočen, ali komaj nakidan iz gnojne jame ali iz kake druge luže, kamur se veliko dežnice steka, precej podoran bil. Če moker gnoj nekoliko časa na njivi leží, se ob suhim vremenu presuší in tudi takó presušen gnoj se imenuje suh gnoj. To vsak kmetovavec vé. Veliko kmetov je pa, ki ne vedó, de je škodljivo, moker gnoj na ilovnati zemlji podoravati, zakaj ilovnata zemlja je že sama po sebi bolj vlažna od druzih. Podoran moker gnoj splesnje (verschimmelt) v nji, kér zrak do njega ne pride in taciga gnoja zemlja k pridu sadú povžiti ne more. Moker gnoj (to je od dežja ali vode moker) je merzel, vsako zemljo slabo gnojí, še slabši pa ilovnato, ki je že sama po sebi bolj vlažna in mokroto dalje časa v sebi perderžuje. V ilovnato zemljo se ne sme moker gnoj podorati, pa tudi tak ne, ki je ravno iz gnojne jame perpeljan bil: to je dobro skušena reč. Več se bere od lastnosti zemelj in njih obdelovanja v „kmetijski šoli“ perviga tečaja teh Novic.

L—c.

Vinoreja in vinščina v Premski komisii.

Iz Vrem je perrastla vinska terta do Prema in čez. Pred nekoliko leti je bila terta v Premskim kantoni kaj redkiga in imenitniga; dobila se je le pred kako hišo, v kakim zavetju. Vtaknjena v zemljo kot kolčik, malo in napak obdelana, je rastla revno kakor v strahi; vender pomigal semtertje je kak grozdik in na njem zablišela se je zrela jagoda kmetu, ki jo je bil vsadil. Počasi so se iz terte terte, iz téh pa grozdi in grozdje takó veselo in dobro množili, de je bilo dovelj zobanja in tudi nekaj vina. Kér so Premci po ti skušnji vidili, de terta per njih rada raste in zarodeno grozdje zorí, so si zmislili v občini nograd napraviti. Zbrali so si iz berdne (grahudaste) zemlje sostavljeni jarek, ter v zavetno, sončno stran terte zasadili, in kar so znali po Vremsko jih obdelavali. Lepó so rastle v novim nogradu pertlične terte, poganjale močne mladike, in v tretjim letu le ene zarodile, v četertim skorej vse, v petim letu pa je že bila majhna tergatva zreliga in sladkiga grozdja. Vinograd se je obrašal, terte so krepkeji in rodovitniši prihajale, de je kmete veselilo si vsako leto en, ali dva sodčika vina perdelovati.

Vsaka reč le en čas terpí, takó tudi ta. Kmetje niso še vinoreje zadosti razumeli in pri tertah ne zadosti perročni bili; spite močí zemlje niso s perpravno gnojnino zboljševali; oslabljenih tert niso z drugimi mladimi domestovali ali mladike pogrebenčevali; trave in divjih rastljin niso iz tert trebili: zatorej je začel v mladosti rodovitni nograd s tertami vred se starati, in njegova rodovitnost je bila takó pošlá, de se niso ne delo, ne potroški splačevali. Zavoljo tega so kmetje bili zgubili veselje, pustili v nemar vinorejo, in vinograd je v puši in s travo zarašen medlel, deslih je ležal v pripravnim kraju.

Prišli so po sreči hvale in visoke časti vredni gosp. Peter Aleš, *) za fajmoštra na Prem v leti 1822, ki deslih ne vinorednik, vunder so bili zraven druge modrosti in učenosti, tudi v vinoreji, sadjoreji in kmetijstvi jako učen in razumen mož. Vidili so, kakó kmetje dobro in koristno napravo večidel iz neročnosti zapušajo; spoznali so, de v Premski občini še dosti perpravnih za vinske terte vgodnih brežin spočite zemlje clo brez koristi leží; previdili so, kakó te puste, od vod razžlebene brežine bi v kratkim in z majhnim trudam s tertami preprežene zelenele, in kmetam zdraviga vina dale za domačo potrebo in za prodaj: lotili so se z možko besedo in bistrim umam kmete nagovarjati, čez šest oralov veliko berdo ali hrib, Vintarjev verh imenovan, med seboj si razdeliti, in vsak na svoj del terte saditi. To niso bile prazne sanje, ampak prevdarjene, dobroželjne misli verliga možá, ktere so se kmalo v djanji pokazale in lepo, neprecenjeno delo naduhnile.

De ob kratkim povem: Premci si v letu 1824 razdelijo Vintarjev verh, ter z veselim upanjem so poprijeli vinorejo po umetnim napeljevanji svojiga častitljiviga fajmoštra; in v šestih letih so si napravili lepih nogradov, de jih je bilo veselje viditi. Dali so takó lep izgléd drugim sosedam, kteri so se iz lenôbe in nerodnosti sperviga vperali vinoreji; zdaj pa, kar vsak svoj nograd ima, ga nevtrudno obdelavajo, in če je le mogoče vekšajo in širijo. Oní nograde pridno spodzidavajo, paštinajo **); terte valijo, bilfajo, cepijo, nar veči del nisko obrezujejo in pertlično ravnajo; v kakim kraji tudi v latnike in plante spenjajo; kjer je lahka zemlja, gnojijo s kostmi, z obértami, z odpadki stariga usnja in kož, kjer je pa težka zemlja, jo s sajami, apneno šuto, rušnjo i. t. d. zboljšujejo.

Takó imenitno dobroto so storili s častjo rečeni gospod fajmošter ne samo Premcam in drugim vasem svoje fare, kakor Smerjem, Janezovimberdu, Bitinji in Čeljem, v kterih je zraven lepe vinoreje tudi nar boljši in obilniši sadjoreja notranjske krajnske dežele ***); ampak tudi v Jelšanah v Čičarii, kamor so bili iz Prema v letu 1830 za tehanta prišli, so kmalo vinorejo in nograde Jelšancam napravili, kjer ni bilo pred ne terte, ne sadniga drevesa viditi.

(Konec sledí.)

Delitva častnih daril.

Naslednjim krajnskim kmetovavcam so bile letas častne darila (premije) za posebno lepe bike po

*) Sedaj korar in tehant mest-okolišnih far in šolski ogleda v Terstu, in ud c. k. krajnske kmetijske in rokodelske družbe v Ljubljani.

**) Paštínanje je: v jeseni ali pozimi čez tri čevlje široke in čez dve globoke jame ali grabne skopati in vanje spomladi mlade terte ali kolči saditi.

***) Zvunej Ipave, kjer je vinoreja boljši, in sadjoreja žlahtnejši in zgodniši zavoljo toplote.

v 9. in 11. listu oznanjenih postavah spoznane; vsak izmed njih bo 50 gold. prejel, če bo bika skoz dve leti za pleme svojim sosedam perpušal.

V Ljubljanski kresii: Mica Vokovškova iz Kozarjev, Ljubljanske komisije; Jakob Vavpetič, velki župan iz Rove, Krumperške komisije; Jošef Frelih, iz Zaliloga, Loške komisije; in Jakob Avsenik, iz Verbinj, Radolske komisije.

V Novomeški kresii: Anton Cvar, iz Zamosteca, Ribniške komisije; baron Alojzi Gušič, vlastnik Gradaške grajšine; Jožef Opalk, iz Smedneka, Kerške komisije; Jožef Zajc, iz Bistrice, Mirške komisije in Anton Benegalja, iz Cerovca, Zatičinske komisije.

Za Postojnsko kresijo odmerjene 3 darila niso bile razdeljene, pervič zató, kér je bilo malo lepih bikov na ogled pripeljanih, drugič pa tudi zató, kér živinoredniki niso bili zodovoljni s premajhno plemenivno štibro po 6 krajcarjev.

Pregled slavijanskih časopisov.

V 6. zvezku Lipskiga časopisa „Jahrbücher für slawische Literatur, Kunst- und Wissenschaft“ je nevtrudljivi vrednik gosp. Dr. Jordan priporočil, de bi se bukvarji v poglavitnih mestih vsake dežele z vsimi slavijanskimi knjigami založili in med seboj to reč takó napravili, de bi prijatlam slavjanšine lažeje bilo, poželjene in z višim dovoljenjem na svitlo dane slavijanske knjige omisliti si. Na deželi se mora večkrat dolgo čakati, predenj se morejo naročene nemške bukve dobiti, s kterimi so bukvarji vunder sploh bolj založeni, kakor s slavijanskimi. Ko bi pa bukvarji v Lipnici (Leipzig), na Dunaji, v Pragi, Gradcu, Celovcu, Ljubljani, Gorici, v Zagrebu i. t. d. vse na svitlo dane slavijanske bukve v zalogi imeli, bi ne bilo treba dolgočasniga čakanja. Te zaloge bi se po svetu gospoda Jordana lahko napravile, ko bi vsak bukvar kake iztise slehernih novih slavijanskih bukev, ki pri njem na svitlo pridejo, vsim drugim bukvarjem v založbo poslal, de bi jih na prodaj vzeli in prodajo v novicah očitno oznanili. De bi se pa ta koristna naprava dognala, je potreba, de bi prijatli slavijanskiga slovstva v vsakim imenovanih poglavitnih mest eniga bukvarja spodbodli, de bi se te kupčije čversto poprijel. Bukvarjem bi ta naprava veliko dobička prinesla, bravcam bi se pa tudi prav vstreglo. V Lipnici hoče gosp. Jordan to napravo oskerbeti. Ljubljana, Celovc in Celj niso deleč saksebi, pa vunder se mora večkrat dolgo čakati, predenj bukvar iz eniga ali druziga mesta naročenih bukev dobí. Kakó koristna bi bila tedej ta naprava!

Urno, kaj je noviga?

(Perva poskušnja vožnje na železni cesti od Gradca do Marburga) je bila 1. dan Listopada in pa z hlaponam „Weixelburg“. Celo pot, ktera 8 milj znese, so storili v eni uri in 50 minutah, akoravno so se semtertje nekoliko časa zaderževali.

(Čulik, mladi Čeh) je dokončal po velikim trudu zlagarsko sklado ali mašino, s ktero se zamore v bukvotiskarijah v eni uri 21,600 pismen ali čerk zložiti, kterih dosihmal tudi nar urniši zlagar v eni uri ni mogel čez 2000 zložiti.

Oglas nove knjige.

Na Dunaji (Beču) so v tiskarnici Ueberreuterjevi na svitlo prišle pesmi slavniga Og. Utiešenović-Ostrožinskoga pod nadslovam: „Vila Ostrožinska.“ Tem je perdjan vvod za naše krasoslovje (Aesthetik) pod nadpisam: „Misli o krasnieh umietnostih (Gedanken über die schönen Künste)“, ktere obsežejo najmarstvo (Baukunst), kipotvorstvo (Bildhauerei), slikarenje (Malerei), glasništvo (Tonkunst), govorništvo (Redekunst) in pesništvo (Dichtkunst). Imenovani pristavik povikša zanimivost te knjige, v kterim veliko dobriga in krasniga in razun tega veliko dobrih besedí za oznamnjanje raznih rečí najdemo, za ktere nam je primernih slavijanskih izrek ali izrazov manjkalo. Mi smo zategavoljo z velikim veseljem in z velikim pridam te „Misli od krasnih umetnost“ prebrali in jih prijatlam slavijanšine priporočimo. Cena te lepó natisnjene in z dvema bakrorisama (Kupferstich) olepšane knjige je le 50 krajcarjev; dobijo se tudi v Ljubljani pri gosp. dohtarju Oberstarju, ki v mestni bolnici (Civilspital) stanuje. — Kakor smo glasovitniga gosp. Stanka Vraža „gusle i tamburo“ z veseljem sprijeli, tudi „Vilo Ostrožinsko“ prijazno pozdravimo.

☞ Oznanilo.

Same „Vinoreje“ ni nič na prodaj, Novicam perložene pa jih imamo kakih 100 iztisov. Kdor jo tedaj želí imeti, si mora poldrugi tečaj Novic kupiti, kterim je perdjana. Poldrugi tečaj veljá v tiskarnici gosp. Blaznika 3 goldinarje, za ktere se dobijo Novice od lanjskiga polleta in celiga letašnjiga, verh tega pa še cele 19 pól debele bukve od Vinoreje, ktera bi v bukvarnicah sama 2 gold. veljala. Vredništvo.

Zmes.

Nar starši zmed vsih vladarjev so sedanji Oče papež, imajo že 79 let; nar mlajši je petnajstletna gospodična Izabela, španjolska kraljica; po nji pride 21 letni sultan ali turški Cesar. Hanoveranski kralj je 73 let, Francozki 71, Virtemberžki 63, Parski ali Bavarski 58 let star. Naš Cesar in Pruski ali prajsovski kralj sta enake starosti, po 51 let. Koj po njima je ruski Car, 49 let star. Angležka in Portugalska kraljica ste tudi enake starosti, obé po 25 let. (Kwety.)

Vganjka.

Kogá ženske zamolčé?

Znajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

Pri obuvanji škorn.

Žitni kup.	V Ljubljani 15. Listopada. gold.	kr.	V Krajnju 11. Listopada. gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	6	2	26
1 » » banaške	2	27	2	30
1 » Turšice	1	21	1	29
1 » Soršice	—	—	1	50
1 » Rèži	1	34	1	43
1 » Ječmena	—	—	—	—
1 » Prosa	1	6	1	20
1 » Ajde	1	10	1	20
1 » Ovsa	—	48	—	51

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik* v *Ljubljani.*